
ЗМІСТ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

1. Демочко Віктор (Чернівці) Епохальна подія в історії Київської Русі	9
2. Яценюк Галина (Чернівці) Повернення Війська Запорозького на українські землі та спроба гетьмана-емігранта Пилипа Орлика очолити козаків	15
3. Кlapчук Володимир (Івано-Франківськ) Населення Гуцульщини	19
4. Білецький Борис (Чернівці) Український Колумб козацького роду	26
5. Гуйванюк Микола (Чернівці) Літературна інтелігенція Галичини й Буковини у взаєминах з січовим рухом (кінець XIX – початок ХХ ст.)	33
6. Плекан Юрій (Коломия) Московіфільський рух у Східній Галичині (кінець XIX – початок ХХ ст.)	37
7. Ковальчук Михайло (Київ) Повстансько-партизанський рух на Катеринославщині в серпні – на початку жовтня 1919 р.	43
8. Бистрицька Елла (Тернопіль) Реалізація ідей церковної єдності у діяльності Російської католицької церкви східного обряду (1917–1923 рр.)	48
9. Гаврилюк Олександр (Луцьк) Анатолій Дублянський – дослідник і популяризатор історії та пам'яток Волині	52
10. Шайкан Валерій (Кривий Ріг) Утвердження більшовицької ідеології в західно-українських землях на початковому етапі Другої світової війни (вересень 1939 – червень 1941 рр.)	56
11. Мизак Нестор (Чернівці) Дивізія «СС-Галичина»: до і після Бродів (1944–1953 рр.)	61
12. Борщевич Володимир (Луцьк) Ментальний простір волинського православного духовенства у другій половині 40-х – на початку 60-х рр. ХХ ст.	66
13. Шостак В.М. (Луцьк) Інформаційна самодостатність України в умовах глобалізації: реальність і виклики майбутнього	72
14. Мельничук Галина (Чернівці) Європейська інтеграція України в контексті вступу до Світової організації торгівлі	76
15. Фостій Іван (Чернівці) Правді чи вигадкам служить вождь КПУ Петро Симоненко	80
16. Скорейко Ганна (Чернівці) Проблема захисту прав національних меншин в Україні	89

ІСТОРІЯ БУКОВИНИ ТА ПІВНІЧНОЇ БЕССАРАБІЇ (ХОТИНЩИНИ)

1. Возний Ігор (Чернівці) Сільська округа – важлива складова частина давньоруських міст Х–XIV ст. на території між Верхнім Сіретом та Середнім Дністром	98
2. Огуй Олександр (Чернівці) «Золоті татарські, язичні; флорини землі нашої» на Буковині XIV–XVI ст.	103

3. Богачик Тамара (Чернівці) Соціальне життя у Північній Бессарабії дореформеного періоду (1812–1868 рр.)	108
4. Ковалець Лідія (Чернівці) Вийтування Осипа Юрія Гординського Фед'ковича як соціально-психологічний феномен (До 175-річчя від дня народження письменника)	113
5. Чайка Галина (Чернівці) Життя та умови праці буковинських емігрантів у Канаді (кінець XIX – початок XX ст.)	116
6. Суровцев Олег (Чернівці) Трагедія єврейського населення м.Чернівців у жовтні-листопаді 1941 року	121
7. Грібан Вікторія, Чучко Михайло (Чернівці) Щотижневі базари та ринки як складова урбаністичного ландшафту Чернівців (80-ті рр. XVIII ст. – початок 90-х рр. ХХ ст.)	126
8. Добржанський Сергій (Чернівці) Культурно-масові заходи товариства «Руська бесіда»	133

До 150-річчя від дня народження Степана Смаль-Стоцького

1. Ботушанський Василь (Чернівці) Степан Смаль-Стоцький – захисник інтересів буковинського селянства	138
2. Добржанський Олександр (Чернівці) Ідеолог національних прагнень українців Буковини	145
3. Зайцева Зінаїда (Київ) Організаційно-інституціональні аспекти науково-педагогічної діяльності С.Смаль-Стоцького у 1883–1918 рр.	150

СПЕЦІАЛЬНІ ТА ДОПОМІЖНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

1. Карапетович Ірина (Київ) Османські міста Північно-Західного Причорномор'я (сучасний стан та перспективи вивчення)	158
2. Бездробко Валентина (Київ) Документознавство як наукова спеціальність або враження про місце реєстрації в системі соціальних комунікацій	163
3. Кожолянко Георгій (Чернівці) Ідейно-педагогічні погляди Григорія Сковороди у контексті становлення і розвитку української нації в оцінці етнолога Володимира Шаяна	170
4. Галик Володимир (Дрогобич) Турківщина в громадській та науковій діяльності Івана Франка	172
5. Брицький Петро (Чернівці) Професор із Вірджінії Марк Таугер – адвокат Сталіна та його оточення щодо причин голodomору в Україні	180
6. Герегова Світлана (Чернівці) Буковинська вишивка та її роль у збереженні національно-культурної ідентичності українства	185
7. Кузіна Борис (Хмельницький) Роль занять з елементами краєзнавства у розв'язанні проблеми підвищення рівня засвоєння програмового матеріалу в процесі вивчення історія України	189
8. Орловський Любим (Кам'янець-Подільський) Єврейська община Поділля в дослідженнях зарубіжних і українських вчених	193
9. Скоморовський Віталій (Івано-Франківськ) Розвиток історико-краєзнавчих досліджень у західноукраїнських землях у XIX ст.	201

10. Чура Василь (Львів)	
Відображення львівською компартійною пресою національно-демократичного руху в області наприкінці 80-х рр. ХХ ст.	205

ПРАЦІ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

1. Филипчук Олександр (Чернівці)	
Руси в експедиціях візантійського флоту в 911–949 рр. (за кн. II. 44, 45 <i>de ceremonius</i>)	211
2. Кузь Анатолій (Чернівці)	
Гарнізонна служба в генуезьких колоніях Криму (перша половина XV ст.): економічна складова	221
3. Вамуш Альона (Чернівці)	
Скроневі прикраси жіночого головного убору давньоруського населення українського Прикарпаття	227
4. Лазорак Богдан (Дрогобич)	
Інституційне оформлення та діяльність церковного братства Івана Хрестителя в Кам'янці-Подільському (XVIII ст.)	233
5. Дячук Мар'яна (Ужгород)	
До проблеми оцінки «російського періоду» діяльності Якова Головацького	243
6. Яремко Оксана (Чернівці)	
Політичні партії народовців на Буковині 1908–1914 рр.	247
7. Качковська Леся (Луцьк)	
Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва (за матеріалами Центрального державного історичного архіву м.Києва)	252
8. Руснак Олександр (Чернівці)	
Стан і проблеми функціонування системи медико-санітарного забезпечення населення Північної Буковини та Хотинщини у 1918–1940 рр.	258
9. Мельничук Ольга (Київ)	
Система ВУК «Торгсіну» на Київщині: організаційна структура	264
10. Мельніченко Валерія (Миколаїв)	
Взаємовідносини Україна-Тайвань-КНР: історія та сучасність	267

РЕЦЕНЗІЙ

1. Ботушанський Олег (Чернівці)	
Чернівці: Історія і сучасність. Ювілейне видання до 600 – річчя першої писемної згадки про місто [Кол. монографія] В.М.Ботушанський, С.В.Біленкова, О.В.Добржанський та ін. За заг. ред. В.М.Ботушанського. – Чернівці: Зелена Буковина, 2009. – 586 с., іл.	271
2. Буркут Ігор (Чернівці)	
Мизак Н.С., Балан І.Д., Романський І.В. Село на нашій Україні. До 600-річчя першої писемної згадки про село Стрілківці. Додаток до серії «За тебе, свята Україно». Кн. 5. – Чернівці: Букрек, 2009. – 448 с: іл.	274
3. Яценюк Фадей (Чернівці)	
Василь Ботушанський, Галина Чайка. Еміграція з Буковини (60-ті рр. XIX – початок XX ст.). – Чернівці: Технодрук, 2009. – 384 с.	275

ДОКУМЕНТИ

1. Ботушанський Василь (Чернівці)	
Віденські архіви про українські справи (про СВУ)	278
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В 2008 р.	
.....	282
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	288

CONTENTS

HISTORY OF UKRAINE

1. Demochko Viktor (Chernivtsi) Epoch-making Event in the History of the Kievan Rus	9
2. Yatsenyuk Halyna (Chernivtsi) Return of Zaporozhye Army to ukrainian land and attempts of hetman emigrant Pylyp Orlyk to become cossacks leader	15
3. Klapchuk Volodymyr (Ivano-Frankivs'k) Population of Hutsulschyna	19
4. Bilets'kyi Borys (Chernivtsi) Ukrainian cossacs Kolumb (1773-1837).....	26
5. Guyvanyuk Mykola (Chernivtsi) Literary intellectuals Galicia and Bukovina in relations with Sich movement (end XIX – beg. XX century)	33
6. Plekan Yuriy (Kolomyia) Movement of Moscofilstvo in the East Galychyna (the end of 19 th and the beginning of the 20 th century)	37
7. Kowalchuk Mykhailo (Kyiv) Insurrectional movement in Katerinoslav's region in August – beginning October 1919	43
8. Bystrytska Ella (Ternopil') Realization of church unity ideas in russian catholic church of eastern ceremony activity (1917–1923).....	48
9. Gavryliuk Oleksandr (Lutsk) Anatolij Dublianski – a Researcher and Populariser of Volyn History and Artifacts	52
10. Shaykan Valery (Kryvyy Rih) Bilshovyk Ideology's Establishment in the Western – Ukrainian Lands at the Initial Stage of the Second World War (September, 1939 – June, 1941)	56
11. Myzak Nestor(Chernivtsi) Participation of SS Galician Ukrainian soldiers in the 1944-1953 liberation movement of OUN, UPA	61
12. Borschewych Volodymyr (Luts'k) The mental space of Volyn Orthodox clergy in the second half of the 40's – early 60-ies of XX century	66
13. Shostak V. (Luts'k) Informational self-sufficiency of Ukraine in globalization conditions: reality and future challenges	72
14. Melnychuk Galina (Chernivtsi) European integration of Ukraine is in the context of entry in World organization of trading	76
15. Fostiy Ivan (Chernivtsi) Leader of the Communist Party of Ukraine Petro Symonenko Devote Oneself to the Truth or Lie	80
16. Skoreyko Hanna (Chernivtsi) Minorities protection issue in Ukraine and Europe	89

HISTORY OF BUKOVYNA AND NORTHERN BESSARABIA (KHOTYN SHCHYNA)

1. Voznyi Igor (Chernivtsi) Rural district as important part of Old Rus towns (X-XIV centuries) on the territory between Upper Siret and Middle Dnister	98
2. Oguy Oleksandr (Chernivtsi) «Tatarian zlots, heidnische gulden; florins terre nostre» in Bucovina	103

3. Bohachyk Tamara (Chernivtsi)	
Social Life in Southern Bessarabia in the Pre-reform period (1812–1868)	108
4. Kovalets' Lidia (Chernivtsi)	
Osyp Yuriy Hordyn's'kyj Fed'kovych's «viytuvannja» as socially psychogical phenomenon	113
5. Chajka Galina (Chernivtsi)	
Living and Labour Conditions of Emigrants from Bukovina in Canada (the End of 19 th – Beginning of 20 th)	116
6. Surovtsev Oleh (Chernivtsi)	
The Tragedy of Jewish Population in October-November, 1941	121
7. Hryaban Viktorya, Chuchko Mykhailo (Chernivtsi)	
„Every week” market like a part of Chernivcy urbane landscape (80 th XVIII ct. – beginning of 90 th XX ct.)	126
8. Dobroganskyy Sergii (Chernivtsi)	
Culture and public measure of organization «Ruska Besida»	133

To 150 Anniversary from the Birthday of Stepan Smal-Stotskyi

1. Botushanskyi Vasyl (Chernivtsi)	
Stepan Smal-Stotskyi – Defender of the Bukovynian Peasantry Interests	138
2. Dobrzhanskyi Oleksandr (Chernivtsi)	
Ideologist of Bukovynian Ukrainians National Aspirations	145
3. Zaitzeva Zinaida (Kyiv)	
Organizing and institutions aspects scientifically-pedagogical activity S. Smali-Stocikogo in 1883–1918 years	150

SPECIAL AND AUXILIARY HISTORICAL SUBJECTS

1. Karashevych Iryna (Kyiv)	
Ottoman towns of North-West Pontic (modern state and research perspectives)	158
2. Bezdrabko Valentyna (Kyiv)	
Documentation as science speciality or impression about registration place in social communication system	163
3. Kojolianko George (Chernivtsi)	
Ideen-pädagogische Sichten von Hryhorij Skovoroda im Kontext des Werdens und der Entwicklung der ukrainischen Nation in der Bewertung vom Ethnologen Wolodymyr Schajan	170
4. Halyk Volodymyr (Drohobych)	
Turkiivshchina in public and scientific activity of Ivan Franko	172
5. Bryts'kyi Petro (Chernivtsi)	
Professor Mark Tauger from Virginia – Stalins Lawyer and His Milieu about the Reasons of Golodomor in Ukraine	180
6. Herehova Svitlana (Chernivtsi)	
Bukovynian Embroidery and Its Role in the Preservation of National-Cultural Ukrainian Identity	185
7. Kuzina Borys (Khmel'nyts'kyi)	
Role of the Classes with Local History, Economy and Culture Elements in Solving of the Problem of Growing Level of Program Material Mastering in History of Ukraine Learning Process	189
8. Orlowski Lubim (Kamianets'-Podil's'kyi)	
Jewish community Podilya in researches of foreing and ukrainian scientists	193
9. Skomorovskiy Vitaliy (Ivano-Frankivsk)	
The Development of Historical Regional Etnographical Investigation in the West Ukrainian Lands in 19-th	201

10. Chura Vasyl (Lviv)

The representation of the national democratic movement development by the regional, district and industrial communist party press in the late 1980s in Lviv region 205

WORKS OF NOVICE SCIENTISTS**1. Fylypchuk Alexander (Chernivtsi)**

Rhōs in expedition of Byzantine Navy in 911-949 (studies of II. 44-45 *de ceremoniis*) 211

2. Kuz' Anatoliy (Chernivtsi)

Garrison service in the Genoa colonies of Crimea (first half of XV century): the economic component 221

3. Vamush Aliona (Chernivtsi)

The Temple Adornments in Head Attire of Old Russian Population
of the Ukrainian Pre-Carpathian Region 227

4. Lazorak Bohdan (Drohobych)

Institutional registration and activity of church fraternity of Ivan Khrestytel
in Kamyanets-Podilsk (XVIII century) 233

5. Diachuk Mariana (Uzhhorod)

To the Problem of Estimation of Yakiv Holovatskyi Activity During «Russian Period» 243

6. Yaremko Oxana (Chernivtsi)

Political parties of narodovtsi in Bukovyna 1908–1914 247

7. Kachkovska Lesya (Lutsk)

Activity of Kyiv Association for Protection of Monuments to the Past and Art
(on the basis of Materials of Central State Historical Archive in Kyiv) 252

8. Rusnak Oleksandr (Chernivtsi)

State and problems of function of system of population's medical provision
in Northern Bukovyna and Hotyn region in 1918–1940 258

9. Melnychuk Olha (Kyiv)

System of VUO «Торгсин» in the Kiev area: organizational structure 264

10. Melnichenko Valeria (Mykolaiv)

Relations between Ukraine and Taiwan: history and contemporaneity 267

REVIEWS**1. Botushans'kyi Oleg (Chernivtsi)**

Chernivtsi: History and the Present. Anniversary Edition Dedicated to 600 Jubilee of the First Written
Mention About the City [Collective Monograph] V.M. Botushanskyi, S.V. Bilenkova, O.V. Dobrzhanskyi
and other. Edited by V.M. Botushanskyi. – Chernivtsi: Zelena Bukovina, 2009. – 586 p. 271

2. Burkut Igor (Chernivtsi). Myzak N., Balan I.D., Romans'kyi I.V.

The Village in our Ukraine. Dedicated to 600 Anniversary of the First Written Mention
About Village Strilkivtsi. Addition to the Series: «For You, Saint Ukraine». Book. 5. –
Chernivtsi: Bookrek, 2009. – 448 p.: il. 274

3. Yatsenyuk Fadey (Chernivtsi)

Vasyl Botushanskyi, Galina Chajka. Emigration from Bukovina (60s of 19th –
beginning of 20th). – Chernivtsi: Tehnodruk, 2009. – 384 p. 275

DOCUMENTS**1. Botushanskyi Vasyl (Chernivtsi)**

Vienna archives about ukrainian cases (about Ukraines' liberation Union) 278

INFORMATION ON SCIENTIFIC ACTIVITIES OF THE HISTORY
OF UKRAINE'S DEPARTMENT OF THE YURIY FED'KOVYCH
CHERNIVTSI NATIONAL UNIVERSITY 2008 282

INFORMATION ABOUT AUTHORS 288